

ความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายในการอนุรักษ์ ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปู

Knowledge, Attitude and Meaning Communication Skill for Mangrove Forest Conservation of Bangpu Volunteers Conservation Youths

กิตติ ยงค์สงวนชัย*

สุนทรี จินธรรม**

ปัทมณัฐ ฤกษ์รักษ์กิต***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายในอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปู และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ยุวอาสาสมัครบางปู จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.34 - 0.50 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.20 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 แบบวัดเจตคติ มีความเชื่อมั่น 0.88 แบบวัดทักษะการสื่อความหมาย มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของยุวอาสาสมัครบางปู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การค่าทดสอบค่าที และค่าความแปรปรวนร่วมพหุคูณ (MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ยุวอาสาสมัครบางปูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.3 เพศชาย ร้อยละ 44.7 หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ ทักษะในการสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนอบรม อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการอบรมยุวอาสาสมัครบางปูมีระดับคะแนนความรู้ส่วนใหญ่ระดับมาก ร้อยละ 59.4 ค่าเฉลี่ยเจตคติหลังการอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนส่วนใหญ่ระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.33 และยุวอาสาสมัครบางปูเพศชายและหญิง มีความรู้ เจตคติ และทักษะในการสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนไม่แตกต่างกัน ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คือ กิจกรรมครอบครัวใหม่ พิธีเวียน พิธีบายศรี (=4.06, SD.=0.80) รองลงมาฝึกปฏิบัติการเป็นยุวอาสาเพื่อการสื่อความหมายธรรมชาติ (=3.94, S.D.=0.75) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาพื้นที่ (=3.78, S.D.=1.00) และควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นโดยอาศัยโรงเรียนเป็นฐานดำเนินงานต่อไป

คำสำคัญ: ยุวอาสาสมัครบางปู เจตคติ ป่าชายเลน

*สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

**สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

***สาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the knowledge, attitude and meaning communication skill for mangrove forest conservation of Bangpu volunteers conservation youths , 2) study the satisfaction of training of mangrove forest conservation for Bangpu volunteers conservation youths. This study was conducted by quantitative research with the sample of 32 key informants and the tools for data collecting were the test of mangrove forest conservation at a difficulty power during 0.34-0.50, discriminant power equal to or greater than 0.20 and a reliability at 0.87, the test of attitude with a reliability at 0.88, the test of meaning communication skill with a reliability at 0.82 and a questionnaire satisfaction of training of mangrove forest conservation for Bangpu volunteers conservation youths with a reliability at 0.91. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and multi-variate analysis of variance (MANCOVA).

The research results were as follows:

1) The majority of sample was female 55.30 percent, male 44.70 percent, found that the knowledge, attitude and meaning communication skill for Bangpu volunteers conservation youths after training had more mean than before training at a significance level of .05. The knowledge score after training was 59.40 percent, average score of attitude after training was at the most at 73.33 percent. The gender had no different on the knowledge, attitude and meaning communication skill and 2) The majority of youth satisfied the training on mangrove conservation of Bangpu volunteers conservation youths was at a high level, the highest

satisfaction was a new family activity, candle and morale rituals (= 4.06, S.D. = 0.80), followed by the practices of volunteer youths for natural meaning communication (= 3.94, S.D. = 0.75), services mind activities for area development (= 3.78, S.D. = 1.00). They should operate this activities continually and developed training curriculum to be a local curriculum which depended on school-based principle.

Keywords: Oung Volunteer Conservation Pu, Attitude, mangrove.

บทนำ

ยูวอาสาสมัครบางปูเมื่อผ่านการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนแล้วมีความรู้เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายในการอนุรักษ์ป่าชายเลนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายในอนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอาสาสมัครบางปู
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอาสาสมัครบางปู

คำถามการวิจัย

ยูวอาสาสมัครบางปูเมื่อผ่านการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนแล้วมีความรู้เจตคติ และ ทักษะการสื่อความหมายในการอนุรักษ์ป่าชายเลนเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายในอนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอาสาสมัครบางปู ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอาสาสมัครบางปู ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก

(บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ เจตคติ ทักษะ การสื่อความหมายในการอนุรักษ์ป่าชายเลน และความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของเยาวชนอาสาสมัครบางปู

2. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ เยาวอาสาสมัครบางปู จำนวน 32 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ศึกษาประชากรในการวิจัยทั้งหมด ได้แก่ เยาวอาสาสมัครบางปู จำนวน 32 คน

4. ระยะเวลาในการวิจัย เดือน มีนาคม พ.ศ. 2558

5. พื้นที่การวิจัย ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก

(บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

6.1 แบบวัดความรู้ด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นแบบทดสอบปรนัยมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเน้นความสามารถด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่า วิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty Index) อยู่ระหว่าง 0.34 - 0.50 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) เท่ากับ 0.20 ขึ้นไปและค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรครอนบาค (KR-20) ได้เท่ากับ 0.87

6.2 แบบวัดเจตคติด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

คำถามเชิงบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีระดับคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

เห็นด้วย มีระดับคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ มีระดับคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

คำถามเชิงลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

เห็นด้วย มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ มีระดับคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย มีระดับคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีระดับคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนและแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

หาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดเจตคติโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้เท่ากับ 0.88

6.3 แบบวัดทักษะการสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นแบบวัดทักษะการสื่อความหมายเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

เสมอมีระดับคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

บ่อยๆ มีระดับคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

บางครั้งมีระดับคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

นานๆ ครั้ง มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ไม่เคยเลย มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนและแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ทักษะการสื่อความหมายอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ทักษะการสื่อความหมายอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ทักษะการสื่อความหมายอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ทักษะการสื่อความหมายอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ทักษะการสื่อความหมายอยู่ในระดับน้อยที่สุด

หาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทักษะการสื่อความหมายโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) ได้เท่ากับ 0.82

6.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของยุวชนอาสาสมัครบางปูต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ดังนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับ มาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับ น้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนน และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) ได้เท่ากับ 0.91

7. จัดกระบวนการฝึกอบรมให้แก่ยุวอาสาสมัครบางปู จำนวน 32 คน (One - Group Pre test Post test Design) ในศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักสูตรการอนุรักษ์ป่าชายเลน จำนวน 2 วัน โดยมีการพักค้างแรม

8. วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ MANOVA

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปู ดังนี้

1.1 ยุวอาสาสมัครบางปูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.3 และเพศชาย ร้อยละ 44.7 เปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปู พบว่า หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ($\bar{X} = 16.34$) เพิ่มขึ้นก่อนอบรม ($\bar{X} = 7.15$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของ ยุวอาสาสมัครบางปู

คะแนนความรู้	$\bar{X}$	S.D.	t	p - value
ก่อนอบรม	7.15	2.37	- 15.82	0.01*
หลังอบรม	16.34	2.14		

* $p < 0.05$

1.2 ระดับความรู้หลังการอบรมยุวอาสาสมัครบางปู มีระดับคะแนนความรู้ส่วนใหญ่ระดับมาก ร้อยละ 59.4 รองลงมาในระดับมากที่สุด ร้อยละ 31.3 และระดับปานกลาง ร้อยละ 9.3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับคะแนนความรู้หลังการอบรมของ
ยูวอสาธกรักษ์บางปู

ระดับคะแนนความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	10	31.3
มาก	17	59.4
ปานกลาง	5	9.3
รวม	32	100.0

1.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติก่อนและหลัง
การอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของ ยูวอสาธกรักษ์บางปู
พบว่า หลังการอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอสา
ธกรักษ์บางปู มีค่าเฉลี่ยเจตคติ ($\bar{X} = 76.51$) เพิ่มขึ้นจาก
ก่อนอบรม ($\bar{X} = 80.73$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติก่อนและหลัง
ของยูวอสาธกรักษ์บางปู

เจตคติ	$\bar{X}$	S.D.	t	p - value
ก่อนอบรม	76.51	6.03	- 4.16	0.02*
หลังอบรม	80.73	5.44		

* p < 0.05

1.4 ระดับเจตคติหลังการอบรม ยูวอสาธกรักษ์บางปู
มีค่าเฉลี่ยเจตคติส่วนใหญ่ระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.33
รองลงมาระดับมาก ร้อยละ 26.67 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยเจตคติหลังการอบรมด้านการ
อนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอสาธกรักษ์บางปู

ระดับค่าเฉลี่ยเจตคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	22	73.33
มาก	20	26.67
รวม	32	100.0

1.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะการสื่อความ
หมายก่อนและหลังการอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของ
ยูวอสาธกรักษ์บางปู พบว่า หลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยทักษะ

การสื่อความหมาย ($\bar{X} = 70.38$) เพิ่มขึ้นจากก่อนการ
อบรม ($\bar{X} = 53.38$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะการสื่อความ
หมายก่อนและหลังการอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน
ของยูวอสาธกรักษ์บางปู

ทักษะการสื่อความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	t	p - value
ก่อนอบรม	53.38	14.44	- 9.07	0.03*
หลังอบรม	70.38	11.60		

* p < 0.05

1.6 ค่าความแปรปรวนร่วมพหุคูณ (MANOVA)
ของความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายในการ
อนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอสาธกรักษ์บางปู พบว่า ยูวอสาธกรักษ์
บางปูเพศชายและหญิง มีความรู้ เจตคติ และทักษะการ
สื่อความหมายในการอนุรักษ์ป่าชายเลนไม่แตกต่างกัน
ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าความแปรปรวนร่วมพหุคูณ (MANOVA)
ของความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมาย
ด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยูวอสาธกรักษ์บางปู

Effect		F	p - value
เพศ	Pillai's Trace	0.545	0.656
	Wilks' Lambda	0.545	0.656
	Hotelling's Trace	0.545	0.656
	Roy's Largest Root	0.545	0.656

Source	Dependent Variable	SS	df	MS	F	p - value
เพศ	ความรู้	0.008	1	0.008	0.002	0.967
	เจตคติ	40.252	1	40.252	1.369	0.251
	ทักษะการสื่อความหมาย	0.300	1	0.300	0.002	0.963

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปู ระหว่างวันที่ 22 - 24 มีนาคม 2558 จำนวน 32 คน เมื่อการฝึกอบรมภายในศูนย์ศึกษาธรรมชาติแล้วจึงดำเนินการสอบถามความพึงพอใจต่อการอบรม กองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี ซึ่งผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 7 ระดับความพึงพอใจของยุวอาสาสมัครบางปูต่อการอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน

ข้อที่	คำถาม	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1	ภาพรวมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรปราการ	5 (15.6)	8 (25.0)	10 (31.3)	9 (28.1)	0 (0.0)	3.24	0.90	ปานกลาง
2	ศิลปะการสื่อความหมายธรรมชาติ	7 (21.9)	12 (37.5)	5 (15.6)	8 (25.0)	0 (0.0)	3.56	1.10	มาก
3	พื้นที่ชุ่มน้ำบางปูกับความหลากหลายทางชีวภาพ	2 (6.3)	8 (25.0)	10 (31.3)	12 (37.4)	0 (0.0)	3.00	0.95	ปานกลาง
4	สถานการณ์สิ่งแวดล้อมและป่าชายเลนกับภาวะโลกร้อน	4 (12.5)	8 (25.0)	16 (50.0)	4 (12.5)	0 (0.0)	3.38	0.87	ปานกลาง
5	สัมผัสธรรมชาติยามค่ำคืน	3 (9.3)	11 (34.4)	16 (50.0)	2 (6.3)	0 (0.0)	3.47	0.76	ปานกลาง
6	เรื่องราวของนก นกน้ำ นกนางนวล	3 (9.4)	21 (65.6)	6 (18.7)	2 (6.3)	0 (0.0)	3.78	0.70	มาก
7	บทบาทเยาวชนในการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	4 (12.5)	5 (15.6)	17 (53.1)	6 (18.8)	0 (0.0)	3.22	0.90	มาก
8	ฝึกปฏิบัติการเป็นยุวอาสาเพื่อการสื่อความหมายธรรมชาติ	7 (21.9)	17 (53.1)	7 (21.9)	1 (3.1)	0 (0.0)	3.94	0.75	มาก
9	กิจกรรมละครสอนใจในป่าชายเลน	6 (18.8)	6 (18.8)	12 (37.4)	8 (25.0)	0 (0.0)	3.31	1.06	ปานกลาง
10	กิจกรรมแฟนพันธุ์แท้ฯ รักษ์บางปู	10 (31.3)	6 (18.7)	8 (25.0)	8 (25.0)	0 (0.0)	3.56	1.19	มาก
11	กิจกรรมครอบครัวใหม่ พิธีเทียน พิธีบายศรี	11 (34.4)	12 (37.5)	9 (28.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.06	0.80	มากที่สุด
12	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาพื้นที่	9 (28.1)	11 (34.4)	8 (25.0)	4 (12.5)	0 (0.0)	3.78	1.00	มาก
13	การประชุมโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของชมรมยุวอาสาสมัครบางปู	8 (25.0)	10 (31.2)	8 (25.0)	6 (18.8)	0 (0.0)	3.63	1.07	มาก
14	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ตลอดการฝึกอบรม	5 (15.6)	12 (37.5)	7 (21.9)	7 (21.9)	1 (3.10)	3.41	1.10	ปานกลาง
15	องค์ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพได้	8 (25.0)	12 (37.5)	8 (25.0)	3 (9.4)	1 (3.1)	3.72	1.05	มาก
รวม							3.54	0.94	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนของยุวอาสาสมัครบางปูยุวอาสาสมัครบางปูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุดคือ กิจกรรมครอบครัวใหม่ พิธีเทียน พิธีบายศรี ($\bar{X}=4.06$) รองลงมาฝึกปฏิบัติการเป็นยุวอาสาเพื่อการสื่อความหมายธรรมชาติ ($\bar{X}=3.94$) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาพื้นที่ ($\bar{X}=3.78$)

อภิปรายผล

การวิจัยความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายของยุวอาสาสมัครบางปู มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกอบรมภายในศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี ด้วยชุดฝึกอบรมสำหรับยุวอาสาสมัครบางปูพบว่า หลังการอบรมยุวอาสาสมัครบางปูมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนเพิ่มขึ้นจากก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการอบรม ยุวอาสาสมัครบางปูชายและหญิงมีความรู้ เจตคติ และทักษะการสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาบ้านศรีชะโศก พบว่า นักเรียนมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความหลากหลายของพรรณไม้หลังการอบรมในระดับมากซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนการอบรมที่อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนชายและหญิงหลังได้รับการอบรมด้านความหลากหลายของพรรณไม้แล้วมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความหลากหลายของพรรณไม้ไม่แตกต่างกัน (สุนทร จินธรรม, 2555) และสอดคล้องกับการวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กรณีศึกษาป่าเจ็ดคด - ปोंก้อนล้ำ พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ผ่านการฝึกอบรมคู่มือปฏิบัติการศึกษาธรรมชาติ

ชุดเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเจ็ดคด - ปोंก้อนล้ำ มีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับปัญหาของระบบนิเวศในป่าสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบจากคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (วรากร ศิริโหวัดนะ, 2549) และสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องการพัฒนาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ของเยาวชนในชุมชนบ้านเขาพระ จังหวัดนครนายก ซึ่งผลการนำชุดฝึกอบรมการอนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าไม้ของเยาวชนไปใช้ในการพัฒนา พบว่า 1) เยาวชนมีความรู้ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าไม้โดยรวม หลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับดี และสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งอยู่ในระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีคะแนนความรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน 2) เยาวชนมีเจตคติต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้โดยรวม หลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง และสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แต่มีคะแนนเจตคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) เยาวชนมีการปฏิบัติ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้โดยรวม หลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีคะแนนเจตคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยสรุป ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพทำให้เยาวชนมีความรู้ เจตคติ และมีการปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ที่ดี สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนทางสิ่งแวดล้อมศึกษาได้ จึงควรส่งเสริมสนับสนุนและนำรูปแบบการฝึกอบรมนี้ไปประยุกต์ใช้สำหรับเยาวชนในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป (เบญจวรรณ สุภารัตน์, 2553)

2. หลังการฝึกอบรมยุวอาสาสมัครบางปูมีความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สมโชค สัทธรักษา (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่องขยะมูลฝอยในชุมชนสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองสกลนคร พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ

การศึกษาของ พงศ์พันธ์ สุนทรชัย (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมการจัดการขยะสำหรับผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย พบว่าความคิดเห็นต่อรูปแบบการฝึกอบรมในทุกกิจกรรมมีความเหมาะสม ความคิดเห็นต่อรูปแบบการฝึกอบรมในทุกกิจกรรมมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ กนกพร ทองสอดแสง (2552) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ความพึงพอใจการเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทักษะการคิดและการสรรค์สร้างความรู้สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่าเจตคติต่อการเรียนตามรูปแบบของนักเรียนอยู่ในระดับ มาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ กิ่งเพชร ส่งเสริม (2552) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาของครู ผู้บริหารนักเรียนและผู้ปกครอง พบว่า ครู ผู้บริหารนักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในแต่ละด้านและรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ สุรพล บุญลือ (2550) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนผ่านห้องเรียนเสมือนจริง มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับ

อุดมศึกษาอยู่ในระดับพึงพอใจมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ วิทยา อาริราชวร (2549) ที่ได้พัฒนารูปแบบการสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแบบอัจฉริยะและมีส่วนร่วมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราชาฯ จะต้องเข้าไปมีบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ให้มีการฝึกอบรมโดยอาศัยฐานการเรียนรู้ในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าจริง วิทยาการถ่ายทอดองค์ความรู้จากท้องถิ่น
2. ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราชาฯ ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมายทั้งนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป (นักท่องเที่ยว) ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ชีวิตประจำวัน
3. ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชาฯ ควรขยายภาคีเครือข่ายหน่วยงานภายนอกพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น
4. ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชาฯ ควรร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อใช้ในสถานศึกษาโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กนกพร ทองสอดแสง. (2552). **การพัฒนารูปแบบการสอนเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. มหาสารคาม: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิ่งเพชร ส่งเสริม. (2552). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา**. ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ สุภารัตน์. (2553). **การศึกษาและการพัฒนาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ของเยาวชนในชุมชนบ้านเขาพระ จังหวัดนครนายก**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2552). **เอกสารคำสอนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร**. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทพสตรี.
- พงษ์พันธ์ สุนทรชัย. (2553). **การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการจัดการขยะสำหรับผู้บังคับการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทยา อาริราษฎร์. (2549). **การพัฒนารูปแบบการสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแบบอัจฉริยะและมีส่วนร่วมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วรากร ศิริโอวัฒนนะ. (2549). **การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กรณีศึกษา : ป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สมโชค ศรีหารักษ์. (2554). **การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องขยะมูลฝอยในชุมชนสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทรี่ จินธรรม. (2555). **การพัฒนาศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาด้านความหลากหลายของพรรณไม้ บ้านศรีชะโศกตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพล บุญลือ. (2550). **การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.